

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi asumistukilain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotuksessa esitetään muutettavaksi asumistukilakia. Asumistukijärjestelmässä sovellettava varallisuusperuste on johtanut ehdottomuudessaan yksittäistapauksissa kohtuuttomiin tilanteisiin. Suhteellisen vähäinen varallisuus on estänyt kokonaan tuen myöntämisen ruokakunnalle, vaikka ruokakunta tulojensa ja taloudellisen asemansa vuoksi muutoin olisi tuen tarpeessa. Tämän vuoksi varallisuusperuste ehdotetaan muutettavaksi sisällöltään samanlaiseksi kuin eläkkeensaajien asumistukijärjestelmässä. Tällöin luovutaisiin kiinteästä varallisuusrajasta ja valtioneuvoston vahvistaman määrän ylittävästä omaisuudesta luettaisiin ruokakunnalle tuloa.

Samassa yhteydessä asumistukilakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että vahvistetaan edellytyksiä periä liikaa maksettu asumistuki myös suoraan vuokranantajalta. Lakia esitetään muutettavaksi myös siten, että asumistuessa huomioon otettavien enimmäispinta-alojen määrässä voidaan ottaa huomioon vaikeasti vammaisen henkilön erityinen lisätilarave. Lisäksi asumistukilakiin esitetään tehtäväksi eräitä teknisluonteisia korjauksia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu käsiteltäväksi siten, että se voidaan vahvistaa ennen kuin valtioneuvosto päättää asumistuen perusteista vuodelle 1998. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1998 alusta lukien.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja sen taustaa

Asumistuen saamisen edellytyksenä on, että tukea hakevan ruokakunnan verotettava varallisuus ei ylitä valtioneuvoston ruokakunnan koon mukaan vahvistamia varallisuusrajoja. Pienikin varallisuusrajan ylitys estää tuen saamisen kokonaan.

Asumistukilain mukaisia varallisuusrajoja tiukennettiin huomattavasti vuoden 1995 alusta lukien. Varallisuuskäsitettä ei tuolloin muutettu muutoin kuin siten, että omassa käytössä olevaa asuntoa ei oteta varallisuuteen huomioon. Uudet varallisuusrajat ovat johtaneet eräissä tapauksissa kohtuuttomaan tilanteeseen, kun suhteellisen vähäinen varallisuus estää tuen saamisen kokonaan, vaikka ruokakunnalla olisi tulojen ja taloudellisen

aseman perusteella tarvetta tuen saamiseen.

Asumistukihakemuksia on hylätty varallisuuden perusteella vuosina 1995-96 noin 1 800 kappaletta vuodessa. Aikaisemmin, ennen varallisuusrajojen tiukentamista, varallisuuden vuoksi asumistukihakemuksia hylättiin alle 400 vuodessa.

Vuokralaisen antaman valtuutuksen nojalla asumistuista maksetaan noin puolet suoraan vuokranantajalle. Eräissä tapauksissa vuokranantajat eivät ole Kansaneläkelaitoksen kehotuksesta palauttaneet liikaa maksettua tukia silloinkaan, kun tukea on maksettu vuokranantajalle vielä senkin jälkeen, kun vuokralaisen hallintaoikeus on päättynyt ja vuokralainen on jo muuttanut pois asunnosta. Asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 34 §:n 3 momentin nojalla

vuokranantajalla on oikeus saada vuokraa huoneiston hallintaoikeuden kestoajalta ja sen päättymisen jälkeiseltä ajalta vain, jos huoneiston käyttö jatkuu. Jos asumistukea maksetaan ajalta, jolta ei ole oikeutta periä vuokraa, vuokranantaja saa perusteetonta etua, joka tulee maksaa takaisin. Tuensaajan oikeus asumistukeen puolestaan päättyy asumistukilain 15 §:n mukaan asunnosta pois muuttoja seuraavan kuukauden alusta lukien. Vuokranantajalle liikaa maksetun tuen periminen oikeusteitse on hallinnollisesti työlästä ja kallista, joten siihen ei ole yleensä menty.

Asumistukijärjestelmässä huomioon otettavien kohtuullisten asumismenojen määrittelyssä sovelletaan ruokakunnan koon mukaan määräytyviä enimmäispinta-aloja. Nämä ovat osoittautuneet kaavamaisuudessaan kohtuuttomiksi silloin, kun asumistukea hakevaan ruokakuntaan kuuluu vaikeasti vammaisen henkilö. Vammaisen henkilön apuvälineiden edellyttämää sekä hänen hoitonsa takia välttämättömän henkilön vähäistäkin lisätilantarvetta ei ole voitu ottaa huomioon.

2. Ehdotetut muutokset

2.1 Varallisuusperusteen uudistaminen

Asumistuen saamisen edellytyksenä olevaa varallisuusperustetta esitetään muutettavaksi siten, että valtioneuvoston vahvistaman omaisuusrajan ylittävältä osalta omaisuudesta laskettaisiin tuloa. Nyt ylitys estää asumistuen saamisen kokonaan. Omaisuuden määrää arvioitaessa otettaisiin huomioon aikaisemmasta poiketen myös verovapaa omaisuus. Omaisuuden määrästä voitaisiin kuitenkin vähentää siihen kohdistuvat velat. Omaisuuden määrään ei jatkossakaan luettaisi omassa käytössä olevaa asuntoa. Muutoin kaikki omaisuus olisi samanarvoista.

Uudistuksen jälkeen yleisen asumistuen varallisuusperuste olisi sisällöltään yhdenmukainen eläkkeensaajien asumistuessa sovellettavan omaisuuskäsitteen kanssa, joten tuen myöntäminen voisi perustua samanlaisiin varallisuusselvityksiin.

Valtioneuvosto vahvistaisi ruokakunnan koon mukaan sen omaisuuden määrän, jonka ylittävältä osalta ehdotetaan laskettavaksi tuloa 15 prosenttia. Tämä olisi suurempi kuin eläkkeensaajien asumistuessa sovellettava kahdeksan prosenttia. Yleistä asumistukea

saavissa on suurempia ruokakuntia kuin eläkkeensaajien tuen piirissä ja myös tuensaajia, joilla ei ole lainkaan tuloja. Eläkkeensaajien tukijärjestelmässä sovellettava tuloksilukemisprosentti sallisi isoilla tulottomilla ruokakunnilla varsin suuren omaisuuden ilman, että se estäisi tuen saamista.

Tarkoitus olisi, että omaisuusrajat, joiden ylittävästä omaisuudesta tuloa laskettaisiin, vastaisivat nykyisiä tuen epäämiseen johtavia varallisuusrajoja. Ehdotettu varallisuuskriteerin muutos toisi asumistuen piiriin eräitä sellaisia tuensaajia, joilla vähäinen varallisuusrajan ylitys on kohtuuttomasti estänyt tuen saamisen tai aiheuttanut tuen lakkauttamisen. Asumistukirekisterin tietojen mukaan asumistukea saavista ruokakunnista 94 prosenttia on sellaisia, joilla ei ole verotettavaa varallisuutta lainkaan ja 99 prosentilla varallisuuden määrä on korkeintaan 50 000 markkaa. Uudistus ei vaikuttaisi tällä hetkellä tukea saavien asemaan.

2.2 Kuukausitulojen määrittelyn täsmentäminen

Asumistukea myönnettäessä on pysyviä kuukausituloja määriteltäessä voitu muun luotettavan selvityksen puuttuessa käyttää kunnallisverotuksessa määrättyjä veroäyriä. Tämä tulojen määrittelyssä käytetty vertailuperuste ehdotetaan muutettavaksi veronalaisten ansio- ja pääomatulojen määräksi, joka vastaa veroäyriä paremmin asumistuen myöntämisen perusteena sovellettavia pysyviä kuukausituloja. Tämä tieto on myös veroäyriä helpommin Kansaneläkelaitoksen saatavissa.

Asumistuen välitarkistuksen ajankohta on aiheuttanut ongelmia niissä tapauksissa, joissa tukea saavaan ruokakuntaan kuuluva henkilö menee työhön tai jää pois työstä kesken kuukauden. Epäselvyyttä on ollut sen suhteen, tulisiko tuki tarkistaa tällöin jo sen ensimmäisen kokonaisen kuukauden alusta lukien, jolta maksetaan muutunutta tuloa koko kuukaudelta vai katsotaanko tulotason muuttuneen vasta sitten, kun tuloa on kertynyt asetuksessa vahvistettu määrä.

Lakia ehdotetaankin täsmennettäväksi siten, että asumistuki maksetaan tarkistettuna tulon muutosta seuraavan kuukauden alusta lukien. Jos tulotaso muuttuu kesken kuukauden, tulon muutoksen katsottaisiin tapahtuneen siitä ajankohdasta lukien, josta muuttunutta tuloa aletaan ansaita. Näin ollen, jos

asumistukea saavaan ruokakuntaan kuuluva henkilö menee pysyvään työhön esimerkiksi helmikuun 15 päivänä, ruokakunnan asumistuki tarkistettaisiin työhön menoa seuraavan kuukauden alusta lukien eli tässä tapauksessa maaliskuun alusta lukien. Tämä on myös asumistuen mitoituksen kannalta oikea ajankohta, koska ruokakunta saa muuttunutta tuloa jo koko siltä kuukaudelta, jolta tarkistettua tukea maksetaan. Säännöksen täsmentäminen vastaa myös eläkkeensaajien asumistuen tarkistamisessa sovellettua käytäntöä.

2.3 Vammaisen henkilön tilantarpeen huomioon ottaminen

Asumistukijärjestelmän mukaiseen kohtuullisten asumismenojen määrittelyyn sisältyvä enimmäispinta-alojen kaavamainen soveltaminen on johtanut kohtuuttomiin tilanteisiin tapauksissa, joissa asumistukea hakevaan ruokakuntaan kuuluu vaikeasti vammaisen jäsen. Hänen apuvälineitensä vaatimaa tai hoidon takia tarpeellisen henkilön tilantarvetta ei ole voitu ottaa huomioon. Lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että enimmäispinta-aloja vahvistettaessa voitaisiin ottaa huomioon vaikeasti vammaisen henkilön erityinen lisätilantarve, joka johtuu hänen tarvitsemistaan apuvälineistä kuten hengityslaitteista, pyörätuolista tai vastaavasta syystä. Samoin lisätilantarpeena voitaisiin ottaa huomioon se, että vammaisen henkilö tarvitsee päivittäisessä toiminnassaan ruokakuntaan kuulumatonta avustajaa.

Vammaisuudesta aiheutuvan erityisen tilantarpeen huomioon ottaminen on tarkoitus määritellä asumistuen perusteita koskevassa valtioneuvoston päätöksessä siten, että tukea myönnettäessä huomioon otettava kohtuullinen pinta-ala määriteltäisiin yhtä henkilöä suuremman ruokakunnan koon mukaan kuin mitä se muutoin olisi.

2.4 Liikaa maksettujen tukien periminen vuokranantajalta

Liikaa maksettujen asumistukien perinnän helpottamiseksi ehdotetaan, että asumistukilakiin lisätään säännös siitä, että tuki voidaan eräissä tapauksissa periä asumistukilain nojalla myös suoraan vuokranantajalta. Tämä mahdollisuus koskisi tilanteita, joissa vuokranantaja on saanut asumistukisuorituksen tietoisena siitä, että tuensaajan oikeus

asumistukeen on päättynyt tai vuokranantajan huoneenvuokrasuhteen osapuolena pitäisi olla siitä tietoinen.

Vuokranantajalle säädettäisiin velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitoksen paikallistoitumistolle, jos tuensaajan oikeus pitää huoneistoa hallinnassaan päättyy tai hän muuttaa pois asunnosta, johon tukea on myönnetty. Jos vuokranantaja laiminlyö tässä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa taikka hän nostaa muutoin tukea tietoisena siitä, että tuensaajalla ei ole enää oikeutta tukeen, liikaa maksettu tuki voitaisiin periä suoraan vuokranantajalta.

Jos tässä tarkoitettua liikaa maksettua tukea ei palautettaisi Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta, asiasta voitaisiin tehdä erillinen päätös, jolla vuokranantaja velvoitettaisiin palauttamaan liikaa maksettu asumistuki Kansaneläkelaitokselle. Päätös tuen perimisestä annettaisiin tiedoksi myös tuensaajalle. Päätöksestä valittaminen ja päätöksen täytäntöönpano tapahtuisi samalla tavalla kuin asumistukea koskeissa päätöksissä yleensäkin.

Nyt ehdotetulla säännöksellä ei ole tarkoitettu muuttaa mitenkään sitä, että liikaa maksetun tuen takaisin maksamisesta on ensisijaisesti vastuussa tuensaaja ja että hänellä on mahdollisuus vaatia liikaa maksetun tuen takaisinperinnän kohtuullistamista. Vuokranantaja ei muutu asumistuen saajaksi, vaan hän toimii tuen vastaanottajana tuensaajan antaman valtuutuksen perusteella taikka asumistukilain 16 §:n 2 momentin tarkoittamassa tilanteessa vuokranmaksun laiminlyönnin johdosta tuen myöntäjän päätöksen mukaisesti.

Käytännössä liikaa maksetun tuen periminen vuokranantajalta koskisi tilanteita, joissa tuensaaja on muuttanut pois asunnosta ja joissa tukea on maksettu sellaiselta kuukaudelta, jolta asumisaikainen vuokranmaksuvelvoite on jo päättynyt. Sen sijaan tämän lainkohdan perusteella liikaa maksetun tuen perimistä ei voida kohdistaa vuokranantajaan, jos asumistuki on lakannut tai pienentynyt sen vuoksi, että tuensaajaruokakunnan olosuhteissa on tapahtunut tuen määrään vaikuttavia muutoksia. Näissä tilanteissahan vuokranantaja ei voi tietää, että asumistuen osuus vuokrasta on muuttunut.

Asumistuen ratkaisemisessa tarvittavien vuokranantajalta saatavien tietojen saamista ehdotetaan vahvistettavaksi siten, että vuokranantaja lisättäisiin niiden tahojen jouk-

koon, jotka ovat velvollisia antamaan Kansaneläkelaitokselle maksutta hallussaan olevia asumistuen ratkaisemisesta varten tarpeellisia tietoja.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkатыönä ympäristöministeriössä yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen kanssa. Asian valmistelussa on oltu yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön asettaman pääomatulojen ja varallisuuden huomioonottamista selvittävän työryhmän ja selvitysmies Pentti Arajärven kanssa. Suomen Kiinteistöliitto on antanut lakiesityksensä lausunnon.

4. Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Ehdotetuilla muutoksilla ei ole organisatorisia vaikutuksia. Uudistusten arvioidaan lisäävän asumistukimenoja vuositasolla 10-15 miljoonaa markkaa. Vuonna 1998 vaikutus on vajaa kymmenen miljoonaa markkaa. Määrärahan tarpeen lisäys johtuu lähes kokonaan varallisuusperusteen muutoksesta. Muutoksen arvioidaan tuovan tuen piiriin noin 1 000 uutta tuensaajaa.

Ehdotettu enimmäisasumismenojen määrittelyn uudistaminen vammaisen ruokakunnan jäsenen tilantarpeen huomioon ottamiseksi koskee vain pientä määrää ruokakuntia, joten sillä ei ole mainittavaa kustannusvaikutusta. Sen sijaan uudistus on yksittäiselle vammaiselle perheelle periaatteellisesti mer-

kittävä. Asumistuen tarkistaminen tulojen muuttuessa kesken kuukauden jo tulon muutosta seuraavan kuukauden alusta vähentää hieman asumistukimenoja. Liikaa maksetun tuen periminen suoraan vuokranantajalta tehostaa asumistukien takaisinperintää.

4.2 Vaikutukset tuensaajien asemaan

Uudistuksen seurauksena asumistukea voidaan myöntää sellaisille ruokakunnille, joilla vähäinen verotettava varallisuus on kohtuuttomasti estänyt tuen myöntämisen kokonaan. Omaisuusrajat, joiden ylittävältä osalta laskettaisiin tuloa, on tarkoitus vahvistaa saman tasoisiksi kuin nyt tuen saamisen kokonaan estävät varallisuusrajat. Tämän vuoksi jo tukea saavien asumistuki ei heikkene. Tästä poikkeuksena voisi olla ruokakunta, jolla on ollut huomattava verovapaa omaisuus, joka ei ole ollut aikaisemmin tiedossa asumistukea myönnettäessä tai joka ei ole estänyt taloudellisen aseman kokonaisharkinnan perusteella tuen saamista. Uudistuksen jälkeen verovapaa ja verotettava varallisuus ovat samanarvoisia. Varallisuuden perusteella aikaisemmin kielteisen asumistukipäätöksen saaneiden arvioidaan saavan asumistukea hieman keskimääräistä asumistukea vähemmän, 700-800 markkaa kuukaudessa.

Ruokakuntaan kuuluvan vammaisen henkilön erityisvälineiden edellyttämän tilantarpeen taikka hänen hoitonsa takia tarpeellisen henkilön tilantarpeen huomioon ottaminen lisää näiden yksittäisten ruokakuntien tuen määrää asumismenoista riippuen 200-300 markkaa kuukaudessa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

2 §. Pykälän 1-kohtaan ehdotetaan lisättäväksi viittaus työmarkkinatuesta annettuun lakiin, koska majoituskorvausta maksetaan myös työmarkkinatuesta annetun lain nojalla. Pykälän 2-kohdassa viittaus opintotukilakiin korjattaisiin yksikköön lainsäädännössä tapahtunutta muutosta vastaavasti.

3 §. Pykälän 1 momentin 3-kohta poistet-

taisiin, koska varallisuuden huomioon ottamisesta säädettäisiin seuraavassa momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, miten omaisuus otettaisiin tulona huomioon. Omassa käytössä olevaa asuntoa ei jatkossa-kaan otettaisi omaisuutena huomioon. Muutoksena aikaisempaan olisi se, että myös verovapaa varallisuus vaikuttaisi asumistuen määrään.

Tämän lisäksi säännöstä muutettaisiin niin, että pysyvien kuukausitulojen määrittelyssä voitaisiin käyttää muun luotettavan selvityksen puuttuessa veronalaisten ansio- ja pääomatulojen määrää veroäyrien asemesta.

4 §. Pykälän 2 momentti poistettaisiin tarpeettomana, koska omaisuus otettaisiin huomioon jo 3 §:n nojalla tämänhetkisen tilanteen mukaisena.

7 §. Pykälään lisättäisiin maininta siitä, että valtioneuvosto ottaisi enimmäispintaaloja vahvistaessaan huomioon sen, kuuluuko ruokakuntaan vammaisen henkilö.

15 §. Pykälän säännöstä täsmennettäisiin säätämällä erikseen tilanteesta, jolloin tulotason muutos tapahtuu kesken kuukauden. Tuki tarkistettaisiin tällöin jo sen kuukauden alusta lukien, jolta muuttunutta tuloa maksetaan koko kuukaudesta.

19 §. Pykälässä säädettäisiin siitä, että liikaa maksettu tuki voidaan periä myös vuokranantajalta, kun hän on laiminlyönyt 23 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa tai muutoin vastaanottanut tukea tietoisena siitä, että oikeus asumistukeen on lakannut. Yleisperusteluissa on tarkemmin selostettu sitä, milloin vuokranantajalle suoritettun asumistuen on katsottava olevan perusteeton etu.

23 §. Pykälässä säädettäisiin vuokranantajalle velvollisuus ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle, jos tuensaajan oikeus pitää huoneistoa hallinnassaan päättyy tai vuokralainen muuttaa pois huoneistosta tapauksissa, joissa asumistuki maksetaan vuokranantajalle.

23 a §. Pykälän 4-kohta poistettaisiin tarpeettomana. Pykälässä viitataan 22 §:ään,

jossa ei enää 1.5.1997 voimaan tulleen lain muutoksen (340/1997) jälkeen säädetä päätöksen oikaisusta, vaan päätöksen poistamisesta. Mainittu pykälä sisältää itsessään kuulemissäännöksen.

25 §. Pykälään lisättäisiin vuokranantaja niiden tahojen joukkoon, jotka ovat velvollisia antamaan maksutta Kansaneläkelaitokselle hallussaan olevia asumistuen ratkaisemista varten tarpeellisia tietoja. Samalla säännöksen sanamuotoa on yksinkertaistettu.

2. Voimaantulo

Ehdotetut muutokset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1998. Lain 3 §:n 2 momentin ja 7 §:n muutosta sovellettaisiin kuitenkin asumistukiin, jotka myönnetään tai tarkistetaan 1 päivästä tammikuuta 1998 tai sen jälkeisestä ajankohdasta lukien.

Lakiesitys tulisi käsitellä kiireellisesti, jotta muutokset voitaisiin ottaa huomioon valtioneuvoston vuoden 1998 asumistuen määräytymisperusteita koskevassa päätöksessä.

Ennen lain vahvistamista voitaisiin ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Säättämisjärjestys

Esitys ei sisällä ehdotuksia, joilla heikennettäisiin tuensaajien asemaa eikä sillä näin ollen vaaranneta hallitusmuodossa tarkoitettuja perusoikeuksia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 1 momentti ja 23 a §:n 4 kohta,

sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1121/1994, 4 §:n 1 momentti laissa 1079/1989 ja 23 a §:n 4 kohta laissa 755/1993,

muutetaan 2 §:n 1 ja 2 kohta, 3 §:n 2 momentti, 7 §, 15 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti ja 25 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 2 §:n 1 kohta laissa 66/1994, 2 §:n 2 kohta, 3 §:n 2 momentti ja 7 § laissa 1633/1992 sekä 15 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti ja 25 §:n 1 momentti mainitussa laissa 755/1993, sekä

lisätään 19 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 755/1993 ja laissa 340/1997, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

2 §

Tämän lain mukaista asumistukea ei myönnetä:

1) yksin asuvalle opiskelijalle, joka opintotukilain (65/1994) 14 §:n 1 momentin mukaan on oikeutettu asumislisään taikka opiskelijalle, jolla on oikeus maksuttomaan asuntoon oppilaitoksen puolesta tai joka saa työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) tai työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista majoituskorvausta;

2) kahden tai useamman henkilön ruokakunnalle, johon kuuluva saa 1 kohdassa mainittua opintotukilain mukaista asumislisää, paitsi milloin asumislisää on myönnetty ruokakunnan jäsenen toisella paikkakunnalla olevaa asuntoa varten;

3 §

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin pysyviin kuukausituloihin luetaan ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden yhteenlasketusta omaisuudesta viisitoista prosenttia jaettuna kahdellatoista siltä osin kuin se ylittää valtioneuvoston vuosittain ruokakunnan koon mukaan vahvistaman määrän. Omaisuudeksi ei kuitenkaan lueta ruokakunnan omassa käytössä olevaa asuntoa. Pysyviin kuukausituloihin ei lueta asetuksella säädettyjä tuloja eikä 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuja alivuokralaiselta saatuja vuokratuloja.

Pysyviä kuukausituloja määriteltäessä voidaan käyttää muun luotettavan selvityksen puuttuessa perusteena henkilön veronalaisten ansio- ja pääomatulojen yhteismäärää viimeksi toimitetussa verotuksessa.

7 §

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain asunnon kohtuulliset enimmäisasumismenot neliometriä kohden kuukaudessa sekä enimmäispinta-alat. Enimmäisasumismenoja vahvistettaessa voidaan ottaa huomioon asunnon sijainti, koko, ikä ja varustetaso. Enimmäispinta-aloja vahvistettaessa on otettava huomioon ruokakunnan koko, jolloin voidaan ottaa huomioon myös se, kuuluuko ruokakuntaan vammainen, jonka tilantarve tarvittavien apuvälineiden tai vammaisen hoidon vuoksi tarpeellisen henkilön johdosta on erityisen suuri.

15 §

Asumistuki maksetaan tarkistettuna 1 momentin 1 kohdan nojalla tulon muutosta seuraavan kuukauden alusta ja 2 kohdan nojalla olosuhteiden muutosta seuraavan kuukauden alusta. Ruokakunnan tulotason muuttuessa kesken kuukauden tulon muutoksen katsotaan tapahtuneen siitä ajankohdasta lukien, josta muuttunutta tuloa aletaan ansaita.

19 §

Perusteettomasti maksettu tuki voidaan periä takaisin myös vuokranantajalta, jos vuokranantajalle on suoritettu asumistukea ajalta, jolta hänellä ei ole oikeutta enää periä vuokraa tai jos vuokranantaja on laiminlyönyt 23 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuutensa taikka jos hän on muutoin nostonut asumistukea tietoisena siitä, että tuensaajalla ei ole enää oikeutta asumistukeen.

23 §

Asumistuen hakija tai saaja on velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle kansaneläkelaitoksen määrittämällä tavalla asumistuen myöntämiseksi tai tarkistamiseksi tarvittavat tiedot. Tuensaaja on myös velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan 15 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetuista olosuhteiden muutoksista. Kun asumistuki suoritetaan vuokranantajalle, vuokranantaja on saatuaan asiasta tiedon velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle, jos tuen saajan oikeus pitää huoneistoa

hallinnassaan päättyy tai hän muuttaa pois asunnosta, johon tukea on myönnetty. Ilmoituksessa tulee mainita vuokralaisen hallinto-oikeuden päättymisajankohta ja asunnosta pois muuttamisen ajankohta.

25 §

Valtion, kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomaisen, vakuutus- ja eläkelaitos, eläkesäätiö, työnantaja, vuokranantaja sekä sairaala tai muu hoitolaitos ovat velvollisia maksutta antamaan kansaneläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle hallussaan olevat asumistukea koskevan asian ratkaisemista varten tarpeelliset tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1998. Lain 3 §:n 2 momentin ja 7 §:n säännöstä sovelletaan lain voimaantulosta tai sen jälkeisestä ajankohdasta myönnettävään tai tarkistettavaan tukeen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Sinikka Mönkäre*

Laki

asumistukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä kesäkuuta 1975 annetun asumistukilain (408/1975) 3 §:n 1 momentin 3 kohta, 4 §:n 1 momentti ja 23 a §:n 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1121/1994, 4 §:n 1 momentti laissa 1079/1989 ja 23 a §:n 4 kohta laissa 755/1993,

muutetaan 2 §:n 1 ja 2 kohta, 3 §:n 2 momentti, 7 §, 15 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti ja 25 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 2 §:n 1 kohta laissa 66/1994, 2 §:n 2 kohta, 3 §:n 2 momentti ja 7 § laissa 1633/1992 sekä 15 §:n 2 momentti, 23 §:n 1 momentti ja 25 §:n 1 momentti mainitussa laissa 755/1993, sekä

lisätään 19 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 755/1993 ja laissa 340/1997, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Tämän lain mukaista asumistukea ei myönnetä:

1) yksin asuvalle opiskelijalle, joka opintotukilain (65/94) 14 §:n 1 momentin mukaan on oikeutettu asumislisään taikka opiskelijalle, jolla on oikeus maksuttomaan asuntoon oppilaitoksen puolesta tai joka saa työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/90) mukaista majoituskorvausta;

2) kahden tai useamman henkilön ruokakunnalle, johon kuuluva saa 1 kohdassa *mainittujen lakien* mukaista asumislisää, paitsi milloin asumislisää on myönnetty ruokakunnan jäsenen toisella paikkakunnalla olevaa asuntoa varten;

2 §

Tämän lain mukaista asumistukea ei myönnetä:

1) yksin asuvalle opiskelijalle, joka opintotukilain (65/1994) 14 §:n 1 momentin mukaan on oikeutettu asumislisään taikka opiskelijalle, jolla on oikeus maksuttomaan asuntoon oppilaitoksen puolesta tai joka saa työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) *tai työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993)* mukaista majoituskorvausta;

2) kahden tai useamman henkilön ruokakunnalle, johon kuuluva saa 1 kohdassa *mainittua opintotukilain* mukaista asumislisää, paitsi milloin asumislisää on myönnetty ruokakunnan jäsenen toisella paikkakunnalla olevaa asuntoa varten;

3 §

Asumistuen saamisen edellytyksenä on:

3) *ettei ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden verotettavan varallisuuden määrä viikoksi toimitetussa verotuksessa yhteensä ylitä valtioneuvoston vuosittain vahvistamaa määrää. Varallisuuteen ei kuitenkaan lueta ruokakunnan omassa käytössä olevaa asuntoa.*

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettui-

(3 kohta kumotaan)

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettui-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

hin pysyviin kuukausituloihin ei lueta asetuksella säädettyjä tuloja eikä 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuja alivuokralaiselta saatuja vuokratuloja. Pysyviä kuukausituloja määriteltäessä käytetään muun luotettavan selvityksen puuttuessa perusteena henkilölle viimeksi toimitetussa kunnallisverotuksessa määrättyjä veroäyriä.

hin pysyviin kuukausituloihin luetaan ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden yhteenlasketusta omaisuudesta viisitoista prosenttia jaettuna kahdellatoista siltä osin kuin se ylittää valtioneuvoston vuosittain ruokakunnan koon mukaan vahvistaman määrän. Omaisuudeksi ei kuitenkaan lueta ruokakunnan omassa käytössä olevaa asuntoa. Pysyviin kuukausituloihin ei lueta asetuksella säädettyjä tuloja eikä 6 §:n 4 momentissa tarkoitettuja alivuokralaiselta saatuja vuokratuloja. Pysyviä kuukausituloja määriteltäessä voidaan käyttää muun luotettavan selvityksen puuttuessa perusteena henkilön veronalaisten ansio- ja pääomatulojen yhteismäärää viimeksi toimitetussa verotuksessa.

4 §

Sen estämättä mitä 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa on säädetty, voidaan asumistukea myöntää, jos ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden varallisuus on vähentynyt niin, ettei se ylitä valtioneuvoston vuosittain vahvistamaa määrää.

4 §

(1 mom. kumotaan)

7 §

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain asunnon kohtuulliset enimmäisasumismenot neliometriä kohden kuukaudessa sekä enimmäispinta-alat. Enimmäisasumismenoja vahvistettaessa voidaan ottaa huomioon asunnon sijainti, koko, ikä ja varustetaso. Enimmäispinta-aloja vahvistettaessa on otettava huomioon ruokakunnan koko.

7 §

Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain asunnon kohtuulliset enimmäisasumismenot neliometriä kohden kuukaudessa sekä enimmäispinta-alat. Enimmäisasumismenoja vahvistettaessa voidaan ottaa huomioon asunnon sijainti, koko, ikä ja varustetaso. Enimmäispinta-aloja vahvistettaessa on otettava huomioon ruokakunnan koko, jolloin voidaan ottaa huomioon myös se, kuuluuko ruokakuntaan vammainen, jonka tilantarve tarvittavien apuvälineiden tai vammaisen hoidon vuoksi tarpeellisen henkilön johdosta on erityisen suuri.

15 §

Asumistuki maksetaan 1 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla tarkistettuna olosuhteiden muutosta seuraavan kuukauden alusta.

Asumistuki maksetaan tarkistettuna 1 momentin 1 kohdan nojalla tulon muutosta seuraavan kuukauden alusta ja 2 kohdan nojalla olosuhteiden muutosta seuraavan kuukauden alusta. Ruokakunnan tulotason muuttuessa kesken kuukauden tulon muutoksen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

katsotaan tapahtuneen siitä ajankohdasta lukien, josta muuttunutta tuloa aletaan ansaita.

19 §

Perusteettomasti maksettu tuki voidaan periä takaisin myös vuokranantajalta, jos vuokranantajalle on suoritettu asumistukea ajalta, jolta hänellä ei ole oikeutta enää periä vuokraa tai jos vuokranantaja on laiminlyönyt 23 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuutensa taikka jos hän on muutoin nostonut asumistukea tietoisena siitä, että tuensaajalla ei ole enää oikeutta asumistukeen.

23 §

Asumistuen hakija tai saaja on velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle kansaneläkelaitoksen määrittämällä tavalla asumistuen myöntämiseksi tai tarkistamiseksi tarvittavat tiedot. Tuensaaja on myös velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan 15 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetuista olosuhteiden muutoksista.

23 §

Asumistuen hakija tai saaja on velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle kansaneläkelaitoksen määrittämällä tavalla asumistuen myöntämiseksi tai tarkistamiseksi tarvittavat tiedot. Tuensaaja on myös velvollinen viivytyksettä ilmoittamaan 15 §:n 1 ja 4 momentissa tarkoitetuista olosuhteiden muutoksista. Kun asumistuki maksetaan vuokranantajalle, vuokranantaja on saatuaan asiasta tiedon velvollinen ilmoittamaan kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolle, jos tuen saajan oikeus pitää huoneistoa hallinnassaan päättyy tai hän muuttaa pois asunnosta, johon tukea on myönnetty. Ilmoituksessa tulee mainita vuokralaisen hallinto-oikeuden päättymisajankohta ja asunnosta pois muuttamisen ajankohta.

23 a §

Tuensaajalle on varattava mahdollisuus tulla asiassa kuulluksi, jollei siitä aiheudu kohtuutonta viivytystä tai jollei asia ole tullut vireille tuensaajan omasta aloitteesta, milloin on kysymys:

4) edellä 22 §:n 1 momentissa tarkoitetusta oikaisusta

(4 kohta kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

25 §

Valtion, kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen, vakuutus- ja eläkelaitos, eläkesäätiö, työnantaja, sekä sairaala tai muu hoitolaitos ovat velvollisia maksutta antamaan kansaneläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle hallussaan olevat asumistukea *koskevan asian* ratkaisemista varten tarpeelliset tiedot.

25 §

Valtion, kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen, vakuutus- ja eläkelaitos, eläkesäätiö, työnantaja, *vuokranantaja* sekä sairaala tai muu hoitolaitos ovat velvollisia maksutta antamaan kansaneläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle hallussaan olevat *asumistuen* ratkaisemista varten tarpeelliset tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1998. Lain 3 §:n 2 momentin ja 7 §:n säännöstä sovelletaan lain voimaantulosta tai sen jälkeisestä ajankohdasta myönnettävään tai tarkistettavaan tukeen.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
